

Møteprotokoll - Kontrollutvalget i Trøndelag fylkeskommune

Arkivsak: 22/158
Møtedato/tid: 30.08.2022 kl 11:00 – 15:30
Møtested: Statens hus, møterom Frøya 4. etg.

Møtende medlemmer:

Jan Grønningen
Stig Klomsten
Hege Nordheim-Viken
Per Walseth

Forfall: Silje H. Sjøvold

Andre møtende:

Ellinor Nossum, seksjonsleder juss og anskaffelser (sak 38 – 39)
Tore André Kristiansen, seksjonsleder IKT (sak 40)
Vegard Iversen, fylkesdirektør (sak 41)
Anders Bjøru, seksjonsleder inntak og eksamen (sak 41)
Pia Immerstein Larsen, elev- og lærlingeombud (sak 42)
Benthe Asp, elev- og lærlingeombud (sak 42)
Arnt Robert Haugan, daglig leder, Revisjon Midt-Norge SA (RMN) (sak 38 - 43)
Merete Montero, forvaltningsrevisor (RMN) (sak 40 - 43)
Torbjørn Brandt, Konsek Trøndelag (Konsek)
Helene Hvidsten, Konsek

Merknader: Forfall fra Sjøvold ble meldt for sent til at det var tid til å kalle inn vara.

Sakliste:

Saksnr.	Saktittel
38/22	Orientering om hvordan fylkeskommunen ivaretar likebehandlingsprinsippet i offentlig anskaffelser
39/22	Orientering om hvordan fylkeskommunen håndterer innsynsbegjæringer i anbudsdokumenter
40/22	Orientering om IT: sikkerhet og personvern
41/22	Orientering om nytt skoleadministrativt system
42/22	Årsrapport for 2021 - Elev- og lærlingeombudet
43/22	Orientering om leveranse av revisjonstjenester
44/22	Bestilling av forvaltningsrevisjon - offentlige anskaffelser
45/22	Bestilling av eierskapskontroll - fylkeskommunens eierstyring
46/22	Referatsak
47/22	Eventuelt
48/22	Godkjenning av møteprotokoll

Sak 38/22 Orientering om hvordan fylkeskommunen ivaretar likebehandlingsprinsippet i offentlig anskaffelser

Saken behandlet i
Kontrollutvalget i Trøndelag fylkeskommune

Møtedato
30.08.2022

Saknr
38/22

Forslag til vedtak

Kontrollutvalget tar fylkesdirektørens redegjørelse om hvordan fylkeskommunen ivaretar likebehandlingsprinsippet i offentlige anskaffelser til orientering.

Behandling:

Seksjonsleder for juss og anskaffelser, Ellinor Nossum, orienterte kontrollutvalget i saken. Nossum orienterte blant annet om:

- Regelverk og verktøy som sikrer likebehandling
- Interne retningslinjer
- Konkurransedyktig leverandørmarked

Nossum svarte også på spørsmål fra utvalget. Utvalget stilte blant annet spørsmål om rutiner ved klage på tildeling, om det finnes egne rutiner ved innovative anskaffelser, og hvordan eventuelle endringer i anbudet annonseres.

Forslag til vedtak ble enstemmig vedtatt.

Vedtak:

Kontrollutvalget tar fylkesdirektørens redegjørelse om hvordan fylkeskommunen ivaretar likebehandlingsprinsippet i offentlige anskaffelser til orientering.

Sak 39/22 Orientering om hvordan fylkeskommunen håndterer innsynsbegjæringer i anbudsdokumenter

Saken behandlet i
Kontrollutvalget i Trøndelag fylkeskommune

Møtedato
30.08.2022

Saknr
39/22

Forslag til vedtak

Kontrollutvalget tar fylkesdirektørens redegjørelse om hvordan fylkeskommunen håndterer innsynsbegjæringer i anbudsdokumenter til orientering.

Behandling:

Ellinor Nossum orienterte i saken og svarte på spørsmål fra utvalget. Nossum orienterte blant annet om innsynskrav, klager og dokumentsladding.

Forslag til vedtak ble enstemmig vedtatt.

Vedtak:

Kontrollutvalget tar fylkesdirektørens redegjørelse om hvordan fylkeskommunen håndterer innsynsbegjæringer i anbudsdokumenter til orientering.

Sak 40/22 Orientering om IT: sikkerhet og personvern

Saken behandlet i
Kontrollutvalget i Trøndelag fylkeskommune

Møtedato
30.08.2022

Saknr
40/22

Forslag til vedtak

Kontrollutvalget tar fylkesdirektørens redegjørelse om datasikkerhet og ivaretagelse av personvern til orientering.

Behandling:

Seksjonsleder for IKT, Tore André Kristiansen, orienterte kontrollutvalget om sikkerhetstiltak og svarte på spørsmål fra utvalget. Kristiansen orienterte blant annet om:

- Overordnet risikobilde
- Samarbeid med andre
- Anbefalte tiltak
- Utførte tiltak

Forslag til vedtak ble enstemmig vedtatt.

Vedtak:

Kontrollutvalget tar fylkesdirektørens redegjørelse om datasikkerhet og ivaretagelse av personvern til orientering.

Sak 41/22 Orientering om nytt skoleadministrativt system

Saken behandlet i
Kontrollutvalget i Trøndelag fylkeskommune

Møtedato
30.08.2022

Saknr
41/22

Forslag til vedtak

Kontrollutvalget tar fylkesdirektørens redegjørelse om nytt skoleadministrativt system til orientering.

Behandling:

Fylkesdirektør, Vegard Iversen, og seksjonsleder, Anders Bjøru, orienterte kontrollutvalget. De orienterte blant annet om:

- Organisering av prosjektet
- Nye arbeidsprosesser
- Effektivisering og nye funksjonaliteter
- Analyse av risiko

Utvalget stilte blant annet spørsmål om kostnader og internkontroll i prosjektet.

Forslag til vedtak ble enstemmig vedtatt.

Vedtak:

Kontrollutvalget tar fylkesdirektørens redegjørelse om nytt skoleadministrativt system til orientering.

Sak 42/22 Årsrapport for 2021 - Elev- og lærlingeombudet

Saken behandlet i
Kontrollutvalget i Trøndelag fylkeskommune

Møtedato
30.08.2022

Saknr
42/22

Forslag til vedtak

Kontrollutvalget tar årsrapport fra elev- og lærlingeombudet for 2021 til orientering.

Behandling:

Elev- og lærlingeombud, Pia Immerstein Larsen og Benthe Asp, orienterte utvalget. Ombudet orienterte om:

- ombudets arbeid
- årsrapporten
- minoritetsspråklige
- Aktivitetsplikten ved mobbing
- Ansattrepresentanter i lærlingebedrifter

Ombudet svarte også på spørsmål fra utvalget. Kontrollutvalget vurderer å bestille en undersøkelse av elevenes medvirkning i et senere møte.

Forslag til vedtak ble enstemmig vedtatt.

Vedtak:

Kontrollutvalget tar årsrapport fra elev- og lærlingeombudet for 2021 til orientering.

Sak 43/22 Orientering om leveranse av revisjonstjenester

Saken behandlet i
Kontrollutvalget i Trøndelag fylkeskommune

Møtedato
30.08.2022

Saknr
43/22

Forslag til vedtak

Kontrollutvalget tar redegjørelsen til orientering.

Behandling:

Daglig leder i Revisjon Midt-Norge SA, Arnt Robert Haugan, orienterte kontrollutvalget og svarte på spørsmål fra utvalget. Haugan orienterte om følgende:

- Ressurstilgang og ressursfordeling
- Bemanning
- Sammenlignbare kommuner
- Leveranseavtale
- Bestillingsflyt

Forslag til vedtak ble enstemmig vedtatt.

Vedtak:

Kontrollutvalget tar redegjørelsen til orientering.

Sak 44/22 Bestilling av forvaltningsrevisjon - offentlige anskaffelser

Saken behandlet i
Kontrollutvalget i Trøndelag fylkeskommune

Møtedato
30.08.2022

Saknr
44/22

Forslag til vedtak

Kontrollutvalget bestiller en forvaltningsrevisjon med tema 'offentlige anskaffelser' og ber revisjonen utarbeide en prosjektplan i tråd med kontrollutvalgets innspill og problemstillinger som leveres sekretariatet innen 30.10.2022.

Behandling:

Kontrollutvalget drøftet bestillingen. Utvalget drøftet:

- Behov- og kravspesifikasjoner
- Kontraktsoppfølging
- Offentlige innovative innkjøp

- Anskaffelser som en effektiv ressursutnyttelse av fylkeskommunens midler
- Enkeltprosjekt som kan være relevante å undersøke

Forslag til vedtak ble enstemmig vedtatt.

Vedtak:

Kontrollutvalget bestiller en forvaltningsrevisjon med tema 'offentlige anskaffelser' og ber revisjonen utarbeide en prosjektplan i tråd med kontrollutvalgets innspill og problemstillinger som leveres sekretariatet innen 30.10.2022.

Sak 45/22 Bestilling av eierskapskontroll - fylkeskommunens eierstyring

Saken behandlet i
Kontrollutvalget i Trøndelag fylkeskommune

Møtedato
30.08.2022

Saknr
45/22

Forslag til vedtak

1. Kontrollutvalget bestiller en eierskapskontroll av fylkeskommunens eierstyring med følgende problemstilling:

Utøves fylkeskommunens eierskap i tråd med kommuneloven, fylkeskommunens eiermelding og etablerte normer for god eierstyring?

2. Kontrollutvalget ber Revisjon Midt-Norge sende prosjektplan med forslag til problemstillinger, ressursramme og leveringsfrist til sekretariatet innen 1.10.22.

Behandling:

Forslag til vedtak ble enstemmig vedtatt.

Vedtak:

1. Kontrollutvalget bestiller en eierskapskontroll av fylkeskommunens eierstyring med følgende problemstilling:

Utøves fylkeskommunens eierskap i tråd med kommuneloven, fylkeskommunens eiermelding og etablerte normer for god eierstyring?

2. Kontrollutvalget ber Revisjon Midt-Norge sende prosjektplan med forslag til problemstillinger, ressursramme og leveringsfrist til sekretariatet innen 1.10.22.

Sak 46/22 Referatsak

Saken behandlet i
Kontrollutvalget i Trøndelag fylkeskommune

Møtedato
30.08.2022

Saknr
46/22

Forslag til vedtak

Kontrollutvalget tar referatsakene til orientering.

Behandling:

Utvalget drøftet referatsakene.

Forslag til vedtak ble enstemmig vedtatt.

Vedtak:

Kontrollutvalget tar referatsakene til orientering.

Sak 47/22 Eventuelt

Saken behandlet i
Kontrollutvalget i Trøndelag fylkeskommune

Møtedato
30.08.2022

Saknr
47/22

Forslag til vedtak

Saken legges fram uten forslag til vedtak.

Behandling:

Utvalget drøftet forvaltning av fylkeskommunal eiendom. Utvalget ønsker mer informasjon om eiendomsavdelingens ivaretagelse av fylkeskommunens eiendomsmasse. Utvalget vurderer å be fylkesdirektøren orientere om hvordan fylkeskommunen ivaretar tom bygningsmasse.

Vedtak:

Ingen vedtak fattet.

Sak 48/22 Godkjenning av møteprotokoll

Saken behandlet i
Kontrollutvalget i Trøndelag fylkeskommune

Møtedato
30.08.2022

Saknr
48/22

Forslag til vedtak

Kontrollutvalget godkjenner protokollen fra kontrollutvalgets møte, den 30.08.2022.

Behandling:

Forslag til vedtak ble enstemmig vedtatt.

Vedtak:

Kontrollutvalget godkjenner protokollen fra kontrollutvalgets møte, den 30.08.2022.

Trøndelag fylkeskommune
Trööndelagen fylhkentjielte

Likebehandling av tilbydere ved anbudskonkurranser

Trøndelag fylkeskommune

Lover, forskrifter og verktøy som sikrer likebehandling

- Forskriften om offentlige anskaffelser stiller krav til bruk av elektronisk kommunikasjon i gjennomføring av offentlige anskaffelser (1. juli 2018).
- TRFK benytter Merzell som konkurransegjennomføringsverktøy.
- Kravet til elektronisk kommunikasjon gjelder for alle anskaffelser over de nasjonale terskelverdier og EØS-terskelverdier. All kommunikasjon mellom TRFK og leverandører i konkurransen logg-føres.
- Krav til leverandører om elektronisk tilbudsinnlevering.
- Egenerklæringsskjema (ESPD) fra leverandører som foreløpig dokumentasjon på oppfyllelse av kvalifikasjonskrav og utvelgelseskriterier

Interne retningslinjer som sikrer likebehandling av tilbydere ved anbudskonkurranser

---

- I Anskaffelsesportal på vårt intranett finnes en veileder: «Veileder for innkjøp og leverandørkontakt i Trøndelag fylkeskommune (TRFK)». Denne er tilgjengelig for hele organisasjonen.
- Denne tar for seg blant annet habilitet, forholdet til leverandører og forretningsforbindelser, korrupsjon og påvirkningshandel i den hensikt å likebehandle tilbyderne.

Kompetanse og dialog

- Rett kompetanse: Sikrer god behovsvurdering og anskaffelsesprosess ved å bruke personer (og team) med riktig bestiller kompetanse.
- Bruker dialog aktivt: Vi setter av tid til tidlig dialog og får innspill til anskaffelsen og konkurransegrunnlaget. Dialogmøter lyses ut og alle relevante leverandører kan melde seg på.
- Begrenser oss til det som er relevant: Beskriver behovet klart og tydelig og stiller kun de kravene- og ber om den informasjon som er nødvendig. Beskriver behovet så åpent som mulig.

Konkurransedyktig leverandørmarked og forebygging av konflikter

- Sunn konkurranse: Vurderer å dele opp store anskaffelser i delkontrakter der det er egnet for å bidra til bedre konkurranse, bedre behovsdekning, motvirke monopoldannelser.
- Forebygger konflikter: Gir gode begrunnelser ved tildeling, med likelydende brev til alle tilbydere. Gode tilbakemeldinger og begrunnelser viser at prosessen har foregått slik den var beskrevet og at riktig leverandør ble valgt.

Trøndelag fylkeskommune
Tröndelagen fylhkentjielte

Håndtering av innsynskrav

Trøndelag fylkeskommune

Innsynskrav – Lov og forskrift om offentlige anskaffelser

- Forskrift om offentlige anskaffelser § 7-3: For allmenhetens innsyn i dokumentene knyttet til en offentlig anskaffelse gjelder offentleglova.
- Vi håndterer innsynskrav i de ulike fasene av anskaffelsen på følgende måte:

Innsyn i de ulike faser av anskaffelsen:

1. Planleggingsfasen

«Vanlig» innsynsregler:
Eventuelle krav om innsyn i konkurransegrunnlag, notater, vurderinger osv. må vurderes opp mot bestemmelsene om unntaket for organinterne dokumenter, jf. offl. § 14, 1. ledd

2. Kunngjøring

«Vanlig» innsynsregler:
Unntak fra innsyn i eventuelle forretningshemmeligheter pga. taushetsplikt, jf. offl. § 13, jf. fv. § 13, 1. ledd, nr. 2

3. Evalueringsfasen

Spesielle innsynsregler i offl. § 23,3. ledd
Gir anledning til å nekte innsyn i «tilbud og protokoller»
Utsatt unntak fra innsyn

4. Karensperioden

«Vanlige» innsynsregler:
Unntak fra innsyn i forretningshemmeligheter pga. taushetsplikt, jf. offl. § 13, jf. fv. § 13, 1. ledd, nr. 2

5. Kontraktsfasen

«Vanlige» innsynsregler:
Unntak fra innsyn i forretningshemmeligheter pga. taushetsplikt, jf. offl. § 13, jf. fv. § 13, 1. ledd, nr. 2

↑
Kunngjøring

↑
Tilbudsfrist

↑
Meddelelse av resultatet / tildeling

↑
Signering

Behandling av innsynskrav - anskaffelser

- Er konkurransen kjørt via vårt konkurransegjennomføringsverktøy Mercell behandles innsynsbegjæringen i Mercell. Alle dokumenter i en konkurranse overføres elektronisk fra Mercell til vårt sak/arkivsystem Public 360 (P360) fortløpende.
- Kjøres konkurransen utenom Mercell behandles innsynsbegjæringen i P360 som innsynssak i henhold til prosedyre for innsynsbegjæring. Det samme gjelder for generelle innsynskrav i forbindelse med anskaffelser. Journalføring av innsynskravet og saksbehandlingen gjøres i P360.

Behandling av innsynskrav - generelt

- Seksjon Arkiv behandler alle innsynskrav på vegne av fylkeskommunen. Det kan være krav som kommer fylkeskommunen i hende via postmottak, telefon, fysisk oppmøte eller fra eInnsyn.
- Seksjonen har ansvar for dokumentasjon, saksbehandling, informasjon, og internt samarbeid gjennom saksbehandlingsprosessen, og også sikre besvarelse innen lovpålagte tidsfrister.
- Seksjon Arkiv involverer saksbehandlere/ledere ved behov, for å fatte riktig vedtak og finne riktig dokumentasjon i P360. Seksjon Arkiv behandler kravet, samler informasjon og sender ut svar.

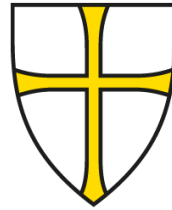

Innsynskrav – veiledning og opplæring

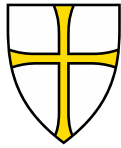
- I Anskaffelsesportal på vår Intranett finnes en veileder: «Fremgangsmåte ved mottatt begjæring om innsyn i offentlige anskaffelser». Denne er tilgjengelig for hele organisasjonen.
- På forespørsel holder seksjonens 4 advokater kurs for avdelinger/seksjoner blant annet i håndtering av innsynskrav.

**Trøndelag
fylkeskommune**

Trööndelagen fylhkentjielte

trondelagfylke.no | fb.com/trondelagfylke

Trøndelag
fylkeskommune

IKT-sikkerhetstiltak

Seksjon IKT

Bakgrunn for sikkerhetstiltak

- *De siste årene har det vært flere såkalte cyberangrep på bedrifter og institusjoner. I det siste har angrepene på Østre Toten kommune, Nordland fylkeskommune, Amedia og Nortura vært fremme i media.*
- *«Vellykkede» cyberangrep med store konsekvenser har dessverre blitt en økende trend. Det skyldes ikke at IKT-sikkerheten er dårligere, men at aktørene er blitt flere og mer profesjonelle. Vi har stater/diktaturer som ønsker å innhente etterretningsinformasjon, men også destabilisere demokratiske vestlige land.*
- *Dette gjøres bla ved å svekke tilliten til offentlige myndigheter og andre store aktører vha datainnbrudd og spredning av kompromittert materiale. Vi har også rene cyberkriminelle som kun ønsker å tjene penger samt hybrider av de overnevnte. Vi forventer at disse truslene vil øke fremover.*

Kort tilbakeblikk

- Tidlig i januar i år startet vi et arbeid med å klargjøre sikkerhetssituasjon i TRFK.
- På slutten av januar hadde vi klart et overordnet risikobilde og status IKT-sikkerhet. Vi kom også med en del anbefalte tiltak. Disse baserte seg på anbefalinger fra Nasjonal sikkerhetsmyndighet samt en sikkerhetsanalyse utført av et eksternt firma.
- Medio februar vedtok Fylkesdirektøren at alle anbefalt tiltak skulle gjennomføres med en prislapp på ca 8,5mill og med årlige kostnader på ca 5,5 mill

Tiltak i fem hovedkategorier

- Utvidelse og kjøp av nye lisenser (programvare) og utskifting av bokser (maskinvare) for bedre beskyttelse av brukere og data.
- Sørge for 24/7 overvåkning og analyse av hva som skjer i vårt nett og på våre servere og PCer.
- Redusere risiko for menneskelige feil ved å fokusere på opplæring og holdningsskapende arbeid samt mer bruk av 2-faktor autentisering.
- Jevnlige tester, øvelser og sikkerhetsanalyser for å holde kontroll på tilstanden og avdekke mangler.
- Ansatt en dedikert IT sikkerhetsmedarbeider som sammen med informasjonssikkerhetsmedarbeider i seksjon Organisasjon vil jobbe kun med sikkerhet.

Eksempel på synlige sikkerhetstiltak

BESKYTTET VISNING Denne filen er kontrollert av Microsoft Defender Advanced Threat Protection, og den har ikke funnet noen trusler. Klikk Aktiver redigering hvis du trenger å redigere denne filen.

Aktiver redigering

Vi overvåker vårt nett 24/7 derfor kan vi se hvis en PC begynner å kommunisere unormalt eks med en server i Kina, Russland etc. Da vil denne trafikken umiddelbart kunne bli blokkert eventuelt PC stengt ned.

Denne eposten er sendt fra en person utenfor organisasjonen. Ikke klikk på lenker eller åpne vedlegg før du er sikker på hvem avsender er og at innholdet er trygt.

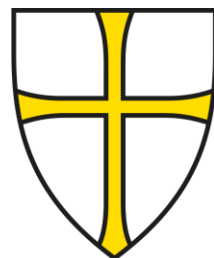
Utførte tiltak og videre plan

- Vi har kjøpt de nødvendige lisenser og har tatt i bruk de største og viktigste delene av disse programvarepakken.
- Vi har installert og skal ferdigstille bruk av nytt backupsystem ila august.
- Sørget for avtale om 24/7 overvåkning og analyse av hva som skjer i vårt nett. Dette er delvis implementert.
- Ansatt en dedikert IT sikkerhetsmedarbeider som starter 1. nov.
- Vi vil komme med en opplæring og holdningsskapende kampanje ila høsten.
- Ta i bruk 2-faktor autentisering særlig rettet mot skoleelever.
- Når IT medarbeideren kommer på plass vil vi komme til å kjøre tester, øvelser og sikkerhetsanalyser for å kunne avdekke ytterligere mangler
- Det viktigste av alt er at vi kommer til å ha et økt fokus på sikkerhet, som vil gjennomsyre alt vi gjør fremover.

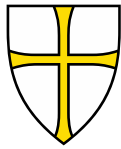

Trøndelag fylkeskommune

trondelagfylke.no | fb.com/trondelagfylke

Trøndelag
fylkeskommune

Visma InSchool (VIS)

Kontrollutvalget 30.8.2022

Tema

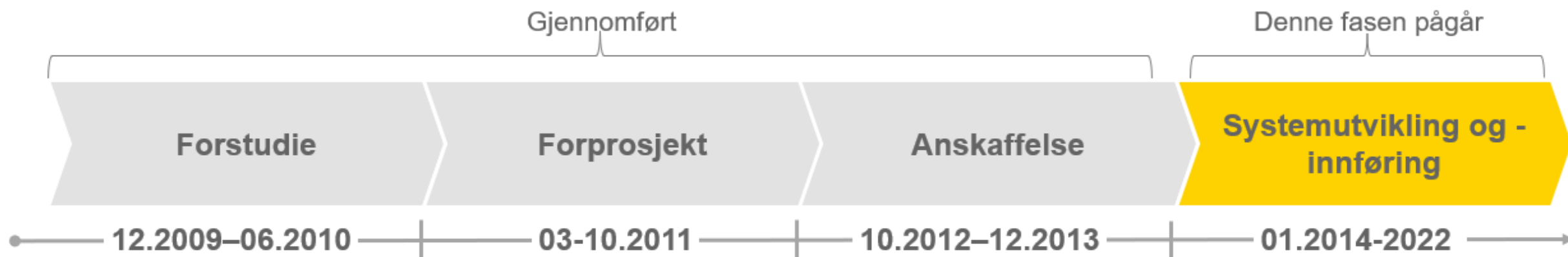

- Hva er VIS?
- Hvordan er prosjektet organisert?
- Tidsplan
- Hvilke risikoer er analysert?

Bakgrunn

- Alle fylkene ønsket et felles skoleadministrativt system.

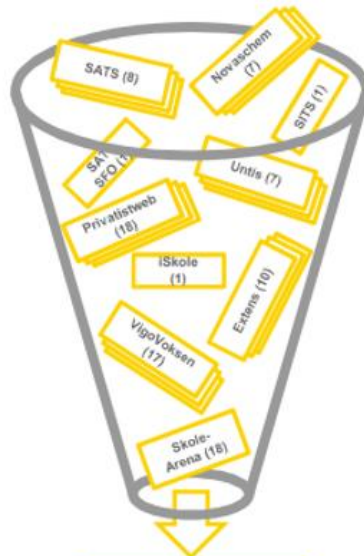
Hva er Visma InSchool (VIS)?

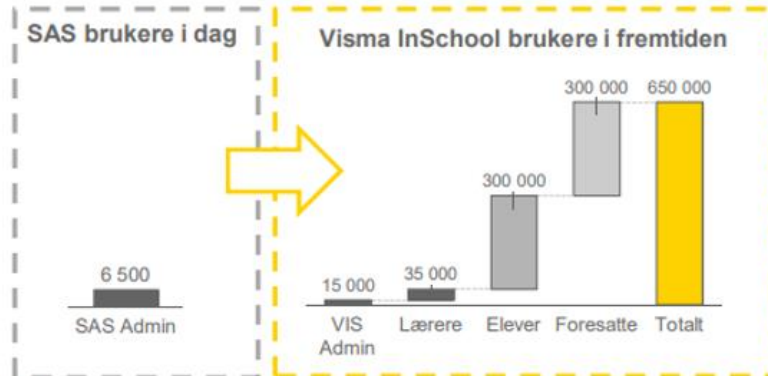
Oppsummert skal Visma InSchool...

2 ...Erstatte 10 systemer nasjonalt

3 ...Være tilgjengelig for 100 ganger flere brukere enn i dag og tilrettelegge for bedre kommunikasjon

6 ...Integreres med viktige fellessystemer

- FELLES/SENTRALE**
- Vigo
  - PAS2 (Udir)
  - Samordna Opptak/NVB
  - Folkeregisteret
  - DBH-F (fagskole)

Visma InSchool

- LOKALE**
- Sak/Arkiv
  - HRM
  - Økonomi
  - LMS (læringsplattform)
  - Diverse andre systemer

7 ...Integreres med sentrale lokale systemer for å redusere dobbeltregistrering av data og sikre bedre dataflyt

VIS skal understøtte hele verdikjeden

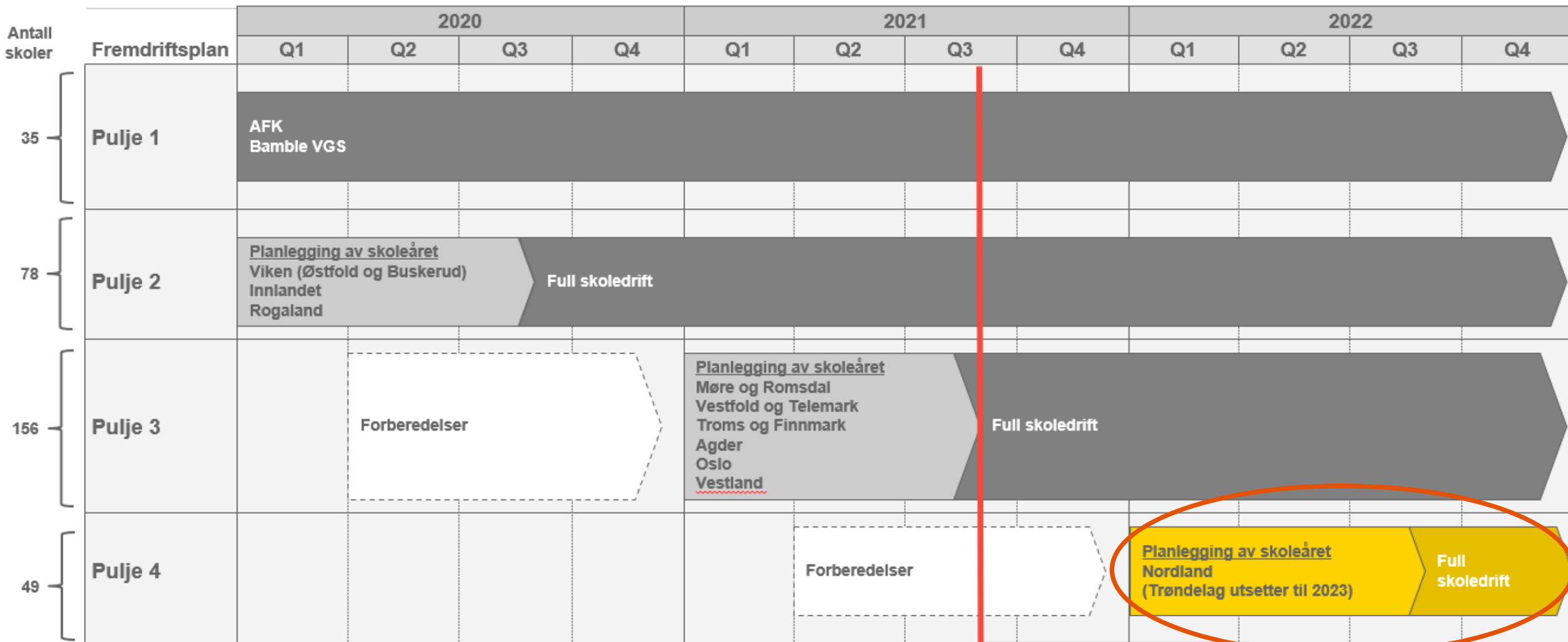

Hva er innholdet i VIS?

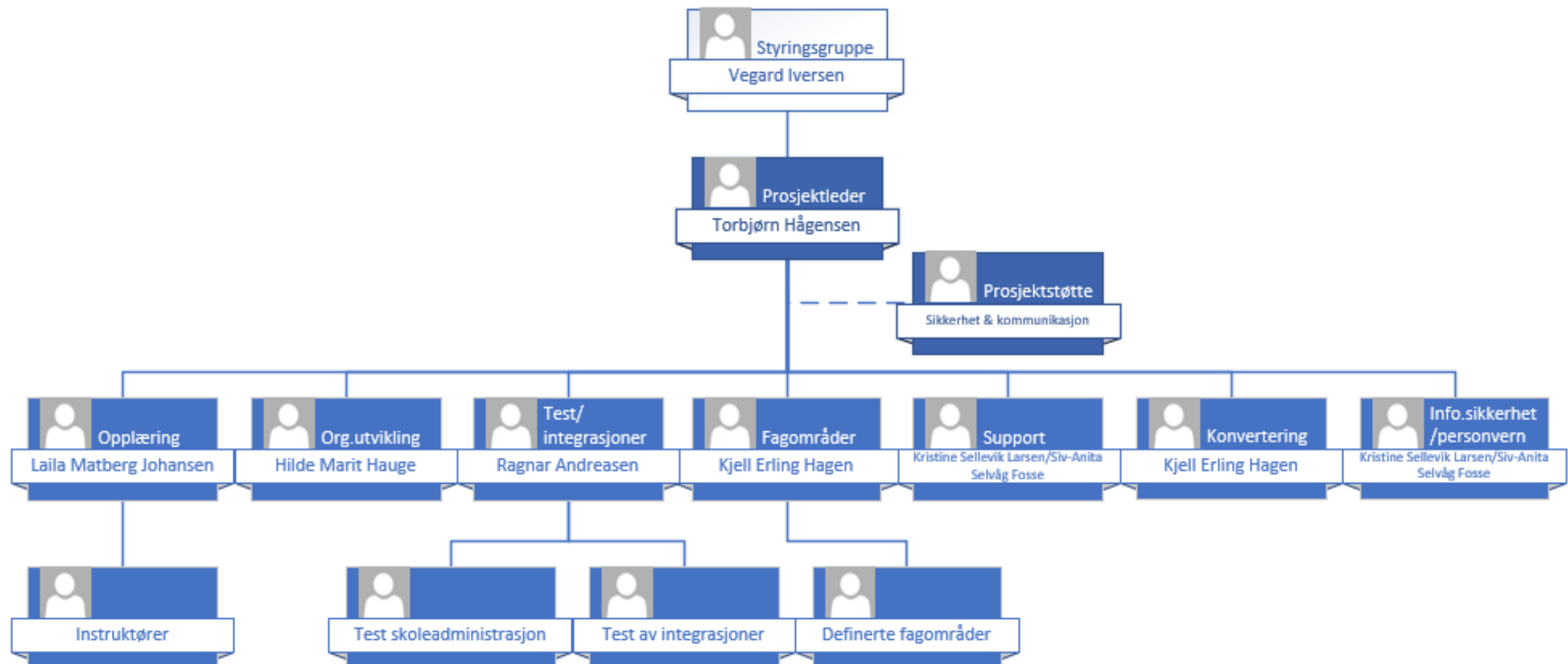
- Skoleårsplanlegging
  - Timeplan
  - Eksamen og dokumentasjon
  - Fravær
  - Karakterer
  - Variabel lønn
  - Vikarhåndtering
  - Meldinger/kommunikasjon
-
- Læringsplattform inngår ikke i VIS.

VIS i produksjon (1)

Prosjekt «VIS 2023»-1

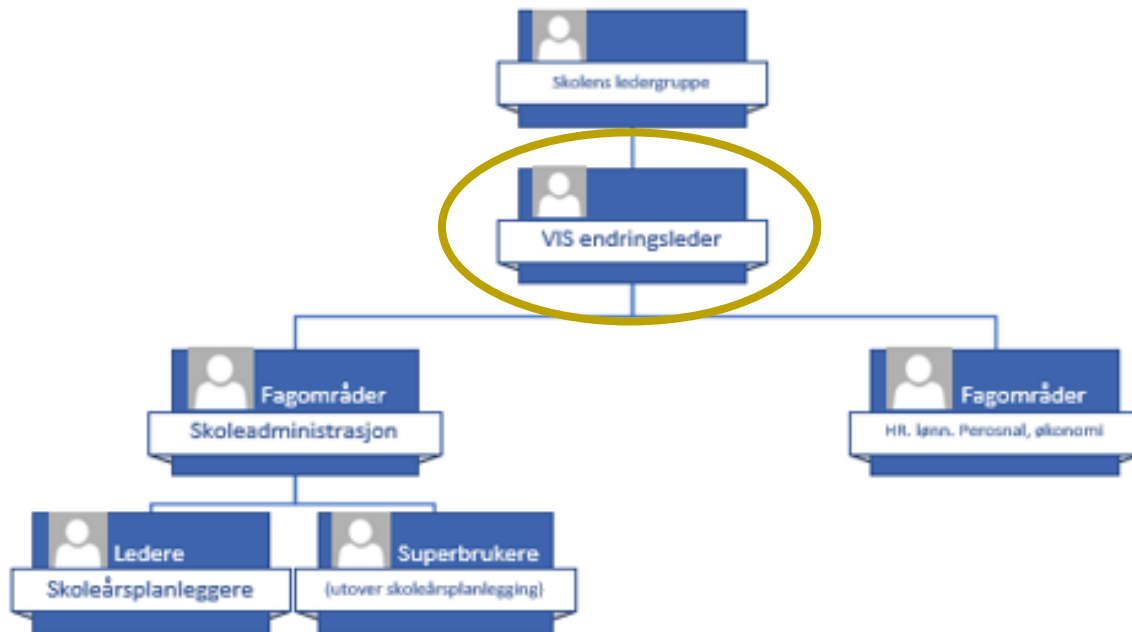

Prosjekt «VIS 2023» - 2

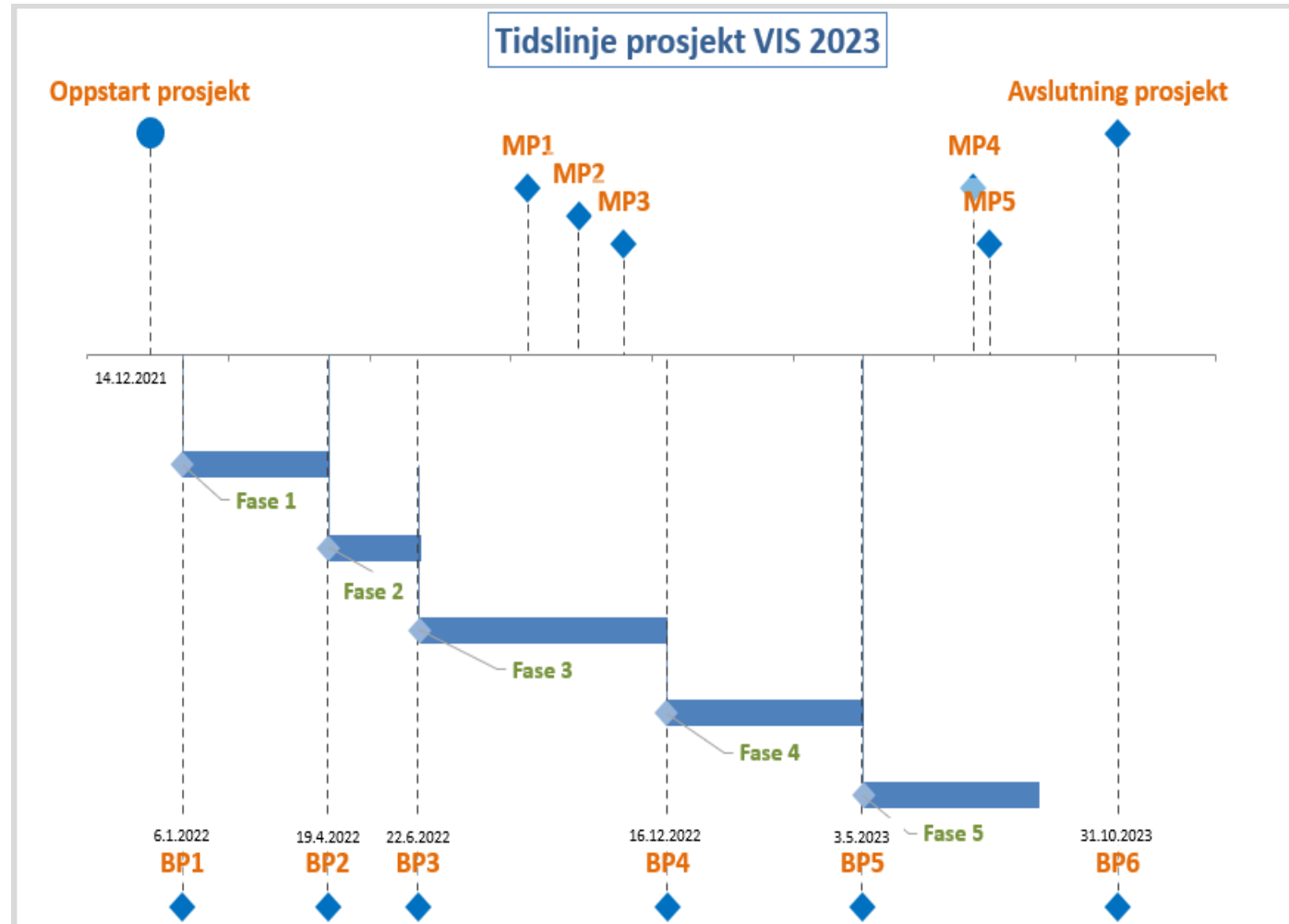
- Pågående aktiviteter i prosjektet:
  - Konvertering av data
  - Integrasjon (UBW)
  - Opplæring instruktører startet 6.9
  - Supportmodell diskuteres
  - Prosess for identifisering av endringer (organisasjonsutvikling)
  - Dokumenter under utarbeidelse (dynamisk)
    - prosjektplan, faseplan, kommunikasjonsplan

Lokalt mottaksprosjekt – 1 (forslag)

- Skolens ledergruppe
- VIS endringsleder
- Skoleadministrasjon
- HR, lønn, personal, økonomi
- Møtene med skolene begynner 5.9

Tidsplan

Hvilke risikoer er analysert?

- Månedlige risikovurderinger og påfølgende rapportering til styringsgruppe.
  - Den mest sentrale risikoen her er frafall av nøkkelpersonell og kvalitet på ansattedata.
  - Tidligere var det knyttet usikkerhet til konvertering av elevdata, men dette er nå eliminert.
- På bestilling fra HAMU er det foretatt en egen risikovurdering av arbeidsmiljøutfordringer.
  - Vi ser ingen store utfordringer på dette området.
- Risiko vedrørende informasjonssikkerhet og personvern er gjennomført.
  - Vi ser ingen store utfordringer på dette området.

Presentasjon – ELOT Årsrapport 2021

Kontrollutvalget 30. August 2022

ELEV- OG LÆRLINGOMBUDET I TRØNDELAG

PIA IMMERSTEIN LARSEN

Tlf.: 418 62 433
E-post: pia@elot.no

BENTHE ASP

Tlf.: 950 31 589
E-post: benthe@elot.no

www.elot.no

«Har du spørsmål om rettigheter og plikter?»

«Trenger du råd eller hjelp i enkeltsaker på individ / systemnivå?»

«Opplever du mobbing eller krenkelser på skolen eller i lærebedriften?»

**VI ER ET LAVTERSKELTILBUD
OG HAR TAUSHETSPLIKT!**

MANDAT ELOT (FT 15.06.22 – sak 40/22)

- Ombudet skal handle på fritt og selvstendig grunnlag, og være uavhengig av administrativ og politisk ledelse i det faglige arbeidet.
- Ombudet skal styrke og videreutvikle elevers, lærlingers og lærekandidaters medvirkning og deltakelse i opplæringen.
- Ombudet skal være en brobygger - et bindeledd mellom elever, lærlinger og lærekandidater - og skolene, lærebedriftene og fylkeskommunen.
- Ombudet skal fremme samarbeid og dialog, og bidra til å forebygge misforståelser og konflikter.
- Ombudet skal bidra som en ressurs for alle aktører i skolesamfunnet og opplæringsinstitusjoner, både som en kritisk samarbeidspartner og pådriver på elever, lærlinger og lærekandidaters premisser.

NASJONALT OMBUDSNETTVERK - ELMO

- 2 årlige nasjonale ELMO-samlinger
- 5 årlige kursdager – kompetanseheving skole- læremiljø, i regi av UIS - og UDIR
- Månedlige temasamlinger
- Arbeidsgrupper

ÅRSRAPPORT ELOT 2021

- Fokusområder: Kommunikasjon og inkludering
- Feltarbeid, henvendelser ---> tendenser og anbefalinger
- Refleksjoner gjennom ombudsblikket

OMBUDSBLIKKET - LAGET RUNDT ELEVEN OG LÆRLINGEN

Ombudet bidrar med et profesjonelt og faglig forankret blikk i våre refleksjoner, rundt virkemidler for elever og lærlinger i Trøndelag – OMBUDSBLIKKET. En støttespiller på laget rundt eleven og lærlingen – SYSTEMET.

Tendenser og anbefalinger i rapporten synliggjør det ombudet erfarer gjennom utøvelse av mandatet. Dette er forankret i henvendelser vi får, i møter med vårt nettverk av samarbeidspartnere, i møter med elever, lærlinger og ansatte, samt funn i regionale og nasjonale undersøkelser og rapporter.

Tendenser og anbefalinger - ELEV

MEDVIRKNING

Tendenser

- Vi erfarer at elevmedvirkning i skolen forstås og praktiseres ulikt, både internt på skolen og mellom skolene

Anbefalinger

- Gjennom dialog og inkluderende prosesser sikre felles forståelse av begrepet – *Medvirkning*
- Styrke elevrådskontaktens rolle i skolen, gjerne med funksjonstillegg og økning av tidsressurs

Tendenser og anbefalinger - ELEV

SKOLEMILJØ

Tendenser

- Flere av mobbesakene var krevende, komplekse og medførte flere møter og involverte eksterne parter.
- Aktivitetsplikten blir ikke tilfredsstillende oppfylt (Dette gjelder særlig følge med plikten)

Anbefalinger

- Øke ansattes forståelse, praktisering og kompetanse i opplæringslovens §9A.
- Kvalitetssikre aktivitetsplanene.

Tendenser og anbefalinger - ELEV

SÅRBARHET OG PSYKISK HELSE

Tendenser

- Henvendelser ombudet får avdekker at det er høy terskel for eleven å ta kontakt på et tidlig tidspunkt for å be om hjelp.
- Ulik ressursbruk og organisering av de ulike funksjonene i elevtjenesten.

Anbefalinger

- Utvikle og forsterke hjelpetjenesten rundt eleven.
- Sørge for tilstrekkelige ressurser, samt gjøre elevtjenesten bedre kjent på den enkelte skole.

Tendenser og anbefalinger - LÆRLING

MEDVIRKNING

Tendenser

- Lærlingens involvering i å sette mål og vurdere eget arbeid og utvikling, praktiseres ikke systematisk i lærebedriften.

Anbefalinger

- Bedre rutiner for å sikre at halvårssamtaler og halvårsvurdering gjennomføres iht lovverk.
- Utarbeide bedre rutiner og praksis for fortløpende tilbakemeldinger og underveisvurdering.

Tendenser og anbefalinger - LÆRLING

TILPASSET OPPLÆRING

Tendenser

- Den enkelte lærlings forutsetninger og kunnskapsnivå hensyntas ikke i organisering og daglig oppfølging i lærebedriften.

Anbefalinger

- Veileder må gi fortløpende tilbakemelding og veiledning, og i samarbeid med den enkelte lærling, justere bedriftens interne opplæringsplan.

Tendenser og anbefalinger - LÆRLING

HMS og PSYKOSOSIALT ARBEIDSMILJØ

Tendenser

- Lærlinger som ikke opplever å ha et trygt og godt arbeidsmiljø, melder om at forholdene ikke tas på alvor og at det ikke iverksettes tiltak.

Anbefalinger

- Fagopplæringen må forbedre rutiner på systemnivå, for i større grad fange opp kritikkverdige forhold i lærebedriften.
- Ombudet anbefaler en felles elev- og lærlingetjeneste, slik at lærlingen gis mulighet til å ta kontakt ved behov for veiledning og hjelp, utover tilbud fra PPT.

Tendenser og anbefalinger - ELEV/LÆRLING

MINORITETSSPRÅKLIGE

Tendenser

- Krevende for minoritetsspråklige å få god innsikt i og forståelse av kompleksiteten, rundt rettigheter og plikter i norsk skole og arbeidsliv.

Anbefalinger

- Øke kunnskap i skole og lærebedrift om traumepsykologi og kulturelt mangfold.
- Rekruttering av minoritetsspråklige i elevtjenesten, og som veiledere i lærebedrift.

Tendenser og anbefalinger - ELEV / LÆRLING

OVERGANGER

Tendenser

- Variasjoner på systemnivå rundt oppfølging ved overganger; fra grunnskole til videregående og fra elev til lærling.
- Uttrykt redsel både fra elev og foresatte knyttet til stigmatisering.
- Mangler og svikt i rutiner for tidlig identifisering av ungdom i faresonen

Anbefalinger

- Kvalitetssikre lokale rutiner, for å forebygge og sikre en best mulig overgang, tilrettelegging og oppfølging.
- Enda bedre rutiner rundt bruk av IKO-modellen (Identifisering – Kartlegging - Oppfølging)

ELOT TILBUD på individ- og systemnivå

- **informasjonsressurs og veiledertjenester** for alle som ønsker informasjon og hjelp knyttet til rettigheter og plikter i videregående opplæring
- **veilede og bistå i enkeltsaker**, slik at den enkelte får den hjelp den trenger, og dermed bidra til forbedring på systemnivå.
- **motvirke** at barn og unge får en utrygg hverdag eller blir utsatt for **krenkelser som mobbing, diskriminering, trakassering, rasisme, etc.**
- **bidra i arbeidet med reell medvirkning for elever, lærlinger og lærekanidater.**
- **forebyggende arbeid** for å bevisstgjøre på **systemnivå og individnivå**
- **ressurs for ulike tjenestetilbydere som omfatter barn og ungdom.**

Vi har et genuint ønske om å være en viktig aktør i laget rundt eleven og lærlingen som ser, lytter, anerkjenner og handler.

**OMBUDSBLIKKET
I PRAKSIS!**

Ombudet skal bidra til at skole
og lærlingeplasser blir en viktig
og trygg arena for integrering.

(Fylkesutvalget 31.05.22 – sak 126/22
Vedtatt i FT 15.06.22 – sak 40/22)

Elev- og lærlingombudet >

Kjennskapskampanje

Infofilm på SNAP

Kjennskapskampanjen høsten 2021, førte til en økning i henvendelser fra minoritetsspråklige.

Digitale infoplakater på 6 språk sendt til alle videregående skoler:

- Arabisk, Dari, Engelsk, Samisk, Somali og Tigrinja (2022 Ukrainsk)
- Flyer på norsk (papir) med QR kode til ørige språk - juni 2022

Melding

Q W E R T Y U I

Kan jeg få tilpasset undervisning?

Stemmer det at jeg ikke har rett på tolk?

Hjelp! Læreren overser meg!

Skolen gjør ingenting for å bedre klassemiljøet!

Jeg tør ikke fortelle til noen at jeg blir mobbet ...

Har jeg ikke lov til å bytte studieretning?

Er du usikker på noe?

Husk at du som elev har rett til å si ifra og bli hørt om det som angår deg.

Kontakt Elev- og lærlingombudet for å få rådene og veiledningen du trenger – vi har taushetsplikt!

PIA IMMERSTEIN LARSEN

Tlf.: 418 62 433

E-post: pia@elot.no

BENTE ASP

Tlf.: 950 31 589

E-post: bente@elot.no

Intern opplæringsplan (Udir)

Ein intern opplæringsplan er ein plan bedrifta utviklar som viser korleis bedrifta vil gi opplæring i kompetansemåla i læreplanen.

Den interne opplæringsplanen skal med andre ord ikkje erstatte læreplanen i faget, men synleggjere korleis den enkelte bedrifta vil jobbe med opplæringa.

I arbeidet med å planlegge opplæringa må bedrifta ta utgangspunkt i den kompetansen lærlingane har med seg frå skolen.

Å kjenne innhaldet i læreplanane frå vg1 og vg2 er ein føresetnad for å lage ein god opplæringsplan.

§ 4-2. Krav til tilrettelegging, medvirkning og utvikling

- (1) Arbeidstakerne og deres tillitsvalgte skal holdes løpende informert om systemer som nyttes ved planlegging og gjennomføring av arbeidet. De skal gis nødvendig opplæring for å sette seg inn i systemene, og de skal medvirke ved utformingen av dem.
- (2) I utformingen av den enkeltes arbeidssituasjon skal:
  - a. det legges til rette for at arbeidstaker gis mulighet for faglig og personlig utvikling gjennom sitt arbeid,
  - b. arbeidet organiseres og tilrettelegges under hensyn til den enkelte arbeidstakers arbeidsevne, kyndighet, alder og øvrige forutsetninger,
  - c. det legges vekt på å gi arbeidstaker mulighet til selvbestemmelse, innflytelse og faglig ansvar,
  - d. arbeidstaker så langt som mulig gis mulighet til variasjon og for å se sammenheng mellom enkeltoppgaver,
  - e. det gis tilstrekkelig informasjon og opplæring slik at arbeidstaker er i stand til å utføre arbeidet når det skjer endringer som berører vedkommendes arbeidssituasjon.